

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ СТУДІЇ

Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету комп'ютерних та інформаційних технологій

за: ОП Інженерія програмного забезпечення в індустрії, спеціальності F2. Інженерія програмного забезпечення, галузі знань F. Інформаційні технології; ОП Комп'ютерні науки, спеціальності F3. Комп'ютерні науки, галузі знань F. Інформаційні технології; ОП Інформаційні системи та технології охорони і безпеки, спеціальності F6. Інформаційні системи і технології, галузі знань F. Інформаційні технології; ОП Автомобільна електроніка, спеціальності G5. Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка, галузі знань: G Інженерія, виробництво та будівництво; ОП Комп'ютерна інженерія, спеціальності F7. Комп'ютерна інженерія, галузі знань F. Інформаційні технології та ін.
денної та заочної форм навчання

УДК 343.121

С 24

До друку

Голова вченої ради факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій
ЛНТУ _____ Галина Герасимчук

Затверджено вченою радою факультету цифрових, освітніх та соціальних
технологій ЛНТУ, протокол № __ від «__» _____ 2026 року

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій
ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Наталія Поліщук

Рекомендовано до видання на засіданні кафедри соціогуманітарних технологій
ЛНТУ, протокол № __ від «__» _____ 2026 року.

Завідувач кафедри соціогуманітарних технологій _____ Оксана Жук

Укладач: _____ Тетяна Полухтович, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

Рецензент: _____ Ольга Піменова, кандидат соціологічних наук, доцент
кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

Відповідальний за випуск: _____ Оксана Жук, кандидат історичних наук,
завідувач кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

Соціально-правові студії: методичні вказівки
С24 для самостійної роботи здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти факультету
комп'ютерних та інформаційних технологій
денної і заочної форм навчання / уклад.
Т. Полухтович. Луцьк : відділ іміджу та промоції
ЛНТУ, 2026. 24с.

Методичне видання складене з метою поглибленого засвоєння студентами
змісту дисципліни «Соціально-правові студії», успішного написання ними
модульних контрольних робіт. Містить письмові завдання до кожної теми,
рекомендовані джерела інформації; відомості про оцінювання здобувачів.

Зміст

<i>ВСТУП</i>	<i>4</i>
<i>1. Завдання для самостійної роботи</i>	<i>4</i>
<i>2. Тестові питання для написання МКР</i>	<i>13</i>
<i>3. Рекомендовані джерела</i>	<i>19</i>
<i>4. Оцінювання студентів</i>	<i>21</i>

ВСТУП

Самостійна робота студентів це – один із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь; основа його підготовки як фахівця; забезпечує набуття прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, вирішення наукових і практичних завдань.

Метою самостійної роботи є самостійне засвоєння здобувачем частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення й практичне застосування ним знань, розвиток навичок самостійної роботи. Самостійну роботу здобувач освіти може виконувати не тільки вдома, також у бібліотеці, лабораторіях, комп'ютерних класах тощо. Виконання здобувачем освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги викладача. Навчальний матеріал для самостійної роботи виноситься на поточний і підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних занять.

Основні види самостійної роботи здобувача освіти: опрацювання навчального матеріалу, пошук інформації в бібліотеках, мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових, довідникових систем; підготовка до аудиторних занять, опрацювання інструкцій і методичних рекомендацій; підготовка доповідей, рефератів; виконання індивідуальних завдань; наукова робота (написання наукової публікації, тез доповідей, есе тощо).

1. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки соціології

Самостійна робота студентів

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство

Мета: для виконання письмових завдань, спираючись на літературні джерела, опрацювати ключові поняття і терміни соціологічної науки, щоб зрозуміти залежності між соціальними явищами, процесами, сучасними тенденціями в соціумі

Письмові завдання:

1. Підготуйте есе (2–3 ст.) на теми:

– «Чому соціологія є важливою для розуміння сучасного суспільства?». У роботі використовуйте приклади з українського соціального контексту (зміни в суспільстві, демографічні процеси, громадська думка тощо).

– «Вплив диджиталізації на структуру сучасного українського суспільства» і проаналізуйте: як цифрові технології змінюють соціальні інститути (освіту,

економіку, сім'ю, медіа) і соціальну ідентичність особистості; які позитивні й негативні наслідки цифровізації;

2. Міні-дослідження на теми:

–«Соціальні мережі як новий простір формування громадської думки». Опишіть, які соціальні мережі впливають на сучасне українське суспільство; механізми поширення інформації та формування трендів; наведіть конкретні приклади, коли соцмережі суттєво вплинули на суспільні настрої.

3. Порівняльний аналіз (до 1 ст.) традиційних і цифрових каналів соціальної комунікації (вплив на довіру, конфлікти, соціальні зв'язки; як змінилась якість соціальної взаємодії).

4. Опрацюйте погляди англійського соціолога Е. Гіденса щодо ролі соціології у новітній інтелектуальній культурі, зміст поняття соціальна уява, її формування в процесі розвитку особистості.

5. Законспекуйте з підручника Арона, Реймона «Етапи розвитку соціологічної думки» (пер. з фр. Г. Філіпчука) частини I. Засновники соціологічної традиції (до 3 ст.), що таке позитивізм, система соціальних наук, закон трьох стадій в Огюста Конта.

Література: 1 – 28

Тема 2-3. Соціологія: історія становлення та розвитку

Мета: через виконання письмових завдань розкрити історичний розвиток європейської, вітчизняної, американської соціології у поглядах на суспільство видатних вчених

Письмові завдання:

1. У частині I. Засновники соціологічної традиції (підручник Арон, Реймон «Етапи розвитку соціологічної думки», пер. з фр. Г. Філіпчука), знайдіть аналіз суспільства у спадщині Шарля Монтеск'є, якого вважають провісником соціології і дайте відповіді на питання:

- як у праці «Дух законів» її автор осмислює фактичні дані історії;
- 3 форми правління, які, за Монтеск'є, постають певним суспільством;
- чи згодні ви з позицією французького вченого, що «соціальне життя відрізняється залежно від характеру здійснення правління»;
- методологічний підхід Шарля Монтеск'є до впливу географічного розташування країн, клімату на поведінку, темперамент людей;
- що таке загальний дух нації?

2. Розглянути у частині II. Класична соціологія кінця XIX – початку XX ст., хто хто з мислителів інституціоналізував соціологію (соціологічні знання і практика стають закріпленими й інтегрованими в суспільній системі) як академічну дисципліну:

- Еміль Дюркгейм: соціальні факти, солідарність, аномія, релігія як соціальний феномен;
 - Макс Вебер: соціальна дія, типи панування, бюрократія, протестантська етика;
 - Вільфредо Парето: еліти, нелінійність соціальних змін.
3. Опрацювати працю Івана Франка «Що таке поступ?», звернути увагу, як:
- Іван Франко визначає поняття «поступ»;
 - у чому бачить різницю між «диким і цивілізованим чоловіком»;
 - чинники, що сприяють розвитку людства.
 - яку роль, за Франком, відіграють знання та освіта у процесі поступу;
 - чому Франко критикує комуністів та «спільність праці й спільність власності»;
 - які небезпеки на шляху поступу називає Франко;
 - яка роль свободи у забезпеченні суспільного прогресу;
 - які історичні приклади наводить для пояснення прогресу;
 - чи погоджуєтесь з баченням поступу, запропонованим видатним українським соціологом?
4. Зробити порівняльний аналіз поглядів І. Франка з сучасними концепціями прогресу.
5. У III частині Розвиток соціологічних напрямів у XX столітті (підручник Арон, Реймон «Етапи розвитку соціологічної думки», пер. з фр. Г. Філіпчука), розгляньте американську соціологію (Чиказька школа, дослідження міста, девіації).
6. До теми: соціологія: історія становлення і розвитку складіть десять тестів.

Тема 4-5. Суспільство як цілісна система

Мета: через виконання письмових завдань сформуванню уявлення, що таке «суспільство» в соціології, які основні елементи входять до його структури, у чому полягає роль соціальних інститутів

Письмові завдання:

1. Як соціальна структура впливає на життєдіяльність індивідів?
2. Який вплив мають соціальні зміни на поведінку й цінності членів суспільства? (конкретизувати відповідь прикладами).
3. Напишіть есе (до 2 ст.), чи є українське суспільство толерантним;
4. Які чинники можуть призвести до соціальних конфліктів у суспільстві?
5. Проаналізуйте девіантну поведінку у вищій вітчизняній освіті;
6. Як соціологічні концепції (функціоналізм, конфліктологія, інтераціоналізм) трактують природу суспільства?

7. У чому полягає взаємозв'язок між економічною системою і соціальною структурою?

8. Які сучасні соціальні проблеми є актуальними для українського суспільства?

9. Як урбанізація впливає на соціальне життя людей?

10. Опрацюйте працю французького суспільствознавця Алексіса де Токвіля «Про демократію в Америці» (підручник Арон, Реймон «Етапи розвитку соціологічної думки», пер. з фр. Г. Філіпчука). Чи погоджуєтесь ви, що:

– демократія – це зрівняння умов життя;

– свобода не може ґрунтуватися на нерівності;

– вкажіть причини, які, на переконання Алексіса де Токвіля, роблять американську демократію ліберальною;

– що таке дух релігії і дух свободи в американському суспільстві?

– як Токвіль демонструє ідеальний тип демократичного суспільства?

11. Прочитайте працю Еріха Фромма – німецького філософа, соціолога, психолога – «Мати чи бути?», у якій автор характеризує:

– індустріальний прогрес;

– активність не в зайнятості, а в розкритті таланту;

– структуру характеру нової людини;

– модель нового суспільства.

Література: 1 – 28

Тема 6. Соціалізація людини. Особистість та суспільне життя

Мета: розкрити зміст поняття «соціалізація особистості» через ключові поняття, наукові підходи (соціологічний, психологічний, культурологічний)

Письмові завдання:

1. Поясніть механізми соціалізації. Розкрийте сутність ідентифікації, інтеріоризації, соціальної адаптації, соціального контролю через приклади з повсякденного життя.

2. Проаналізуйте поняття «ресоціалізація», визначте її можливі причини.

3. Прочитайте класифікацію особистості німецького психолога, соціолога Е.Шпрангера і напишіть есе (до 2 ст.), з яким типом особистості себе ототожнюєте.

4. Опишіть власний шлях соціалізації, підкресливши роль сім'ї, школи, друзів, медіа. Зробіть висновок, які чинники мали найбільший вплив на формування ваших цінностей.

5. На історичному прикладі охарактеризуйте харизматичну особистість.

6. Проведіть опитування серед молоді як впливають соціальні мережі на їхню соціалізацію, зробіть висновок.

Література: 1 – 28

Тема 7. Галузеві соціологічні теорії: соціологія сім'ї

Мета: через виконання письмових завдань дослідити вплив сімейної сфери на суспільне життя і поведінку людей

Письмові завдання:

1. Розкрийте зміст основних термінів: традиційні методи дослідження, нетрадиційні методи дослідження, генеалогічні дослідження, біографічний метод дослідження.
2. Використовуючи такі категорії, як:
соціальне,
соціальне явище,
соціальний факт
розгляньте їх у дихотомії з поняттям « сім'я » і поясніть зміст (для прикладу: сім'я як соціальний факт).
3. У таблиці зазначте переваги і недоліки методу інтерв'ювання в дослідженні сім'ї.
4. Назвіть актуальні тенденції розвитку сучасної сім'ї у XXI ст.
5. Як психологи і соціологи розглядають етапи життєвого циклу сім'ї (змоделюйте).
6. Які функції виконує ваша сім'я в суспільстві, напишіть коротке есе (до 2 ст.).
7. У праці Л. Моргана «Стародавнє суспільство» знайдіть трактування походження сім'ї.
8. Проаналізуйте паралелізм розлучень і самогубств за французьким соціологом Е. Дюркгеймом.
9. Розкрийте сутність культурологічного напрямку дослідження сім'ї

Література: 1 – 28

**Змістовий модуль 2. Теоретичні основи науки про політику і права
Самостійна робота студентів**

Тема 8. Політологія як наука

Мета: зрозуміти значення політичної науки на різних етапах розвитку суспільства та її об'єкт – політику, що є складним явищем і має вплив на особистість

Письмові завдання:

1. Проаналізуйте взаємодію політології з іншими науками (соціологією, правознавством, економікою, філософією).
2. Охарактеризуйте, на вибір, політичне явище в Україні (децентралізація, виборчі реформи, розвиток політичних партій, громадський контроль тощо).

3. Обґрунтуйте в есе(до 2 ст.) погляди В.Черчилля на політику: «Навіть тоді, коли ми не цікавимося політикою, політика цікавиться нами»
- 4.Випишіть визначення політики відомих політологів, соціологів XIX-XX ст. (до 5).
5. Чому Аристотель називав людину »політичною твариною» ?
6. Як вважаєте, чи матиме вплив політика на вашу майбутню професійну діяльність.
7. Сформулюйте власне визначення політики, виходячи з сучасних реалій та глобалізаційних викликів.
8. Одним із напрямів розвитку політичної думки в Україні кінця XIX ст., – був український соціалізм. Хто з видатних українських діячів розвивав його?
9. Прочитайте працю М. Грушевського «Хто такі українці і чого вони хочуть?»,
Література: 1 – 28

Тема 9. Політика і культура

Мета: окреслити взаємозв'язок політики і культури в соціумі

Письмові завдання:

- 1.Який вплив на політичне життя суспільства мають серіали як культурна форма сучасності. Наводячи приклади серіалів і зверніть увагу на таке правило Бехдель :
– хоча б два не білих актори знімаються в головних ролях;
– їхні розмови не зводяться до обмеження національних прав.
2. Розкрийте такі виміри взаємозв'язків політики і мистецтва як естетизація політики і політизація мистецтва.
3. Що об'єднує масову культуру та політичні ідеології?
4. Наведіть приклад взаємозв'язку української літератури XX ст. з політикою радянської України.
5. Напишіть есе (1 ст.) на тему: «Вплив масової культури на цінності суспільства».

Література: 1 – 28; додаткова література:

- 1.Cultural diplomacy in Europe: between the Domestic and the international (the European Union in International Affairs). Ed.Caterina Carta, Richard Higgott/ PalgraveMacmilan, 2019.
- 2.Харарі, Ювал Ной. 21 урок для 21 століття / пер. з англ. О. Дем'янчука. К.: Форс Україна, 2018.416с.
3. Література в політиці. Або навпаки [Інтернет-ресурс].

Тема10. Політична система

Мета: розкрити зміст поняття «політична система», її основні елементи та відмінність від держави

Письмові завдання:

1. Проаналізуйте структуру політичної системи суспільства, використовуючи такі поняття:

- політичні інститути,
- політичні норми,
- політична культура
- політичні відносини.

2. Заповніть таблицю з різними типами політичних систем (демократична, авторитарна, тоталітарна), де в першій колонці будуть фактори позитивні, а в другій – дестабілізуючі.

3. Поясніть значення політичних партій у політичній системі. Як вони впливають на політичну свідомість громадян?

4. Дослідіть походження терміна «політична еліта». Чи є, на вашу думку, в Україні «еліта крові» (аристократія)?

5. Проаналізуйте вплив ЗМІ і соцмереж на політичну систему України в умовах сьогодення. Наведіть приклади.

6. Що сприяє або заважає ефективності роботи основних інститутів політичної системи України в контексті сучасних викликів

7. У праці Р. Арона «Демократія і тоталітаризм» знайдіть різницю між гітлерівським режимом і комуністичним.

8. Прочитайте антиутопію Дж. Оруелла «1984».

Література: 1 – 28

Тема 11. Особливості держави як політичної організації

Мета: опрацювати першоджерела для більш глибокого розуміння держави як центрального інституту політичної системи суспільства

Письмові завдання:

1. Опрацюйте ключові поняття держави (громадянин, громадянство, суверенітет, форми державного устрою, форми правління; виконавча, законодавча, судова влада).

1. Порівняйте ідеальні моделі держав у Платона та Аристотеля: що є актуальним сьогодні, на ваше переконання?

2. Прочитайте працю Н. Макіавеллі «Володар» і проаналізуйте, яким він має бути на думку італійського філософа?

3. Розгляньте взаємозв'язок держави-країни-суспільства.

4. Які основні характеристики громадянського суспільства і правового суспільства?

5. Соціальна держава: це ідеал чи реальність?

6. Модель громадянського суспільства у спадщині англійського соціолога Е. Гіденса.

7. Які назви мають європейські парламенти?

Література: 1 – 28

Тема12. Основи теорії права

Мета: для розкрити зміст поняття «право» через виконання письмових завдань та аналізу принципів права в українському законодавстві

Письмові завдання:

1. Розкрити зв'язок понять «держава», «право» і «суспільство».

2. Дайте власне визначення праву.

3. Охарактеризуйте принципи права і наведіть приклади їх прояву у чинному українському законодавстві.

4. Через власні приклади поясніть структуру правової норми (гіпотеза, диспозиція, санкція).

5. У яких країнах сьогодні є подвійне або множинне громадянство (змоделюйте).

6. Проаналізуйте дихотомію право і мораль. Чи може бути право без моралі?

7. Знайдіть приклад будь-якої правової норми в українському законодавстві та: визначте її структуру;

поясніть значення;

проаналізуйте можливі наслідки її порушення.

8. Чому існує «правовий нігілізм» та як впливає на суспільство?

Література: 1 – 28

Тема13. Окремі галузі права України. Основи конституційного права

Мета: через виконання письмових завдань поглибити знання з основ конституційного права України

Письмові завдання:

1. Охарактеризуйте основні розділи Конституції України як Основного Закону держави.

2. Розкрийте зміст конституційного ладу України, назвіть його ключові принципи.

3. У таблиці (або ж змоделюйте) зазначте повноваження Президента України та Верховної Ради України.

4. Порівняйте конституційні моделі організації влади (президентська, парламентська, змішана). Яка модель реалізована в Україні?

5. Виходячи з реалій сьогодення, чи забезпечує права і свободи людини Конституція України. Наведіть приклади.

6. Підготуйте до 15 ключових термінів, які характеризують дану галузь права.

Література: 1 – 28**Тема14.** *Окремі галузі права України. Основи адміністративного права*

Мета: через виконання письмових завдань поглибити знання з основ адміністративного права України

Письмові завдання:

1. Особі відмовили у видачі довідки без пояснення причини. Визначте можливі способи захисту її прав.
2. Поліцейський зупинив транспортний засіб без підстав. Оцініть правомірність дій та можливі наслідки.
3. Орган місцевого самоврядування ухвалив рішення, яке суперечить закону. Як його можна оскаржити?
4. Державного службовця звільнили за «втратою довіри». Які гарантії захисту його трудових та адміністративних прав?
5. Особі виписаний штраф за порушення правил благоустрою. Визначте порядок оскарження постанови.
6. Опрацюйте адміністративне право однієї з європейських країн (на вибір). Вкажіть на спільні й відмінні риси з адміністративним правом України.
7. Складіть зразок адміністративної скарги на неправомірну відмову органу влади у наданні адміністративної послуги.
8. Розробіть тестові завдання (до 10).
9. Напишіть інформацію на запропоновану тему: «Електронні адміністративні послуги: нормативна база та їх реалізація».

Література: 1 – 28**Тема15.** *Окремі галузі права України. Основи сімейного права*

Мета: через виконання письмових завдань поглибити знання з основ сімейного права України

Письмові завдання:

1. Подружжя уклало шлюбний договір, за яким все майно, набуте під час шлюбу, належить кожному окремо. Чи відповідає це закону? Проаналізуйте.
2. Чоловік подав заяву про розірвання шлюбу, але дружина заперечує. Опишіть порядок розгляду такої справи в суді.
3. Батько не проживає з дитиною та не сплачує аліменти. Який алгоритм звернення до суду і які документи необхідні для стягнення аліментів.
4. Мати хоче змінити прізвище малолітньої дитини без згоди батька. Опишіть правові підстави і процедуру.
5. Після розлучення батько бажає визначити місце проживання його дитини. Які обставини враховує суд?

6. Подружжя поділило майно, але виник спір через автомобіль, який був придбаний під час шлюбу на ім'я чоловіка. Оцініть правовий режим цього майна.
7. Доросла донька відмовляється утримувати непрацездатну матір. Чи існує обов'язок утримання? Як відбувається стягнення?
8. Суд визнав шлюб недійсним через примус. Які наслідки виникають для сторін і дітей?
9. Проаналізуйте правову природу шлюбного договору. Які умови можуть бути в ньому передбачені, а які – заборонені законом?

Література: 1 – 28

2. Тестові питання для написання МКР

1. У якій з відповідей найповніше розкрито предмет соціології? :

- а) це наука, що вивчає соціальні факти;
- б) це наука, що вивчає специфіку соціального;
- в) це система наукового знання, яка пояснює поведінку людей великих соціальних груп;
- г) це наука про суспільство як цілісну соціальну систему.

2. Першу кафедру соціології в Європі відкрив та очолив:

- а) Г. Спенсер;
- б) Ш. Монтеск'є;
- в) Е. Дюркгейм;
- г) М. Вебер.

3. Одна з категорій у соціології, що характеризує сукупність певних суспільних властивостей і особливостей, інтегрована індивідами чи спільнотами у процесі суспільної діяльності і в конкретних умовах:

- а) соціальне;
- б) індивідуальне;
- в) соціальні відносини;
- г) особливе;
- д) загальне.

4. Відома праця німецького соціолога М. Вебера:

- а) «Повстання мас»;
- б) «Протестанська етика і дух капіталізму»;
- в) «Одновимірна людина»;
- г) «Людина. Цивілізація. Суспільство»;
- д) «Занепад Європи».

5. Працю «Самогубство» написав:

- а) К. Маркс;
- б) Е. Дюркгейм;
- в) М. Вебер;

г) Дж. Мілль;

д) О. Конт.

6. Автором «розуміючої» соціології є:

а) О. Конт;

б) Г. Спенсер;

в) М. Вебер;

г) Е. Дюркгейм;

д) П. Сорокін.

7. Гербат Спенсер – засновник:

а) теорії соціал-дарвінізму;

б) расово-антропологічної школи;

в) органічної школи;

г) марксистської школи соціології;

д) протосоціології.

8. Представником Чиказької школи є:

а) Е. Торндайк;

б) Е. Берджесс;

в) Р. Парк;

г) Е. Мейо.

9. Доктрину людських відносин розробив:

а) У. Томас;

б) Е. Мейо;

в) Р. Парк;

г) Дж. Уотсон.

9. Які форми політичного устрою, за Аристотелем, є неправильними:

а) царство;

б) демократія;

в) тиранія;

г) аристократія;

д) олігархія.

10. Автором праць «Що таке поступ?», «Поза межами можливого» є:

а) С. Подолинський;

б) Б. Кістяківський;

в) М. Драгоманов;

г) І. Франко;

д) М. Грушевський.

11. У якому році М. Грушевський організував в еміграції Український соціологічний інститут (УСІ), який займався проблемами соціологічного розвитку України:

а) 1918;

б) 1919;

в) 1920;

г) 1923;

д) 1924.

12. Різновидом культури, яка відображає сукупність культурних універсалій нації є:

а) народна культура;

б) субкультура;

- в) елітна культура;
- г) домінуюча;
- д) масова.

13. *Принцип оцінювання інших культур з точки зору цінності власної культури, її переваги над усіма іншими:*

- а) культурний релятивізм;
- б) етноцентризм;
- в) егоцентризм;
- г) антагонізм;
- д) ксенофобія.

14. *Соціальний конфлікт – це :*

- а) збройне зіткнення;
- б) протистояння різних політичних сил;
- в) відсутність взаємодії;
- г) зіткнення інтересів різних соціальних груп;
- д) реальна боротьба між людьми або групами.

15. *Конформізм соціальний – це:*

- а) спосіб пристосування індивіда, групи до існуючого стану речей (панівних думок, традицій, принципів, стереотипів масової свідомості) ;
- б) форма соціальної поведінки, у якій реалізується здатність особи орієнтуватися на мету розвитку, виявлення ініціативи;
- в) опосередкований нормами, цінностями та інститутами даного суспільства процес охоплення соціальної реальності активністю соціального суб'єкта;
- г) спосіб взаємодії соціального суб'єкта із соціальною реальністю, який полягає у підпорядкуванні останньої (або певних її фрагментів) його волі, меті, діяльності;
- д) процес розвитку і розв'язування суперечності стосунків і дій людей.

16. *Поняття, яке характеризує стан суспільної системи, для якої характерна відсутність загальноприйнятих цінностей і норм як універсальних регуляторів соціальної поведінки людей:*

- а) аномія;
- б) катаклізм;
- в) соціальна революція;
- г) соціальна самоорганізація;
- д) соціальна стабільність.

56. *Який зв'язок між політикою і владою?*

- а) політика – мета і засіб влади;
- б) влада – мета і засіб політики;
- в) не мають нічого спільного політика і влада

17. *Що таке легітимність влади?*

- а) характеристика стабільності влади;
- б) рівень політичної культури панівного класу;
- в) миролюбна зовнішня політика держави;
- г) характеристика відносин маси громадян до влади.

18. *Один з типів легітимного панування, що характеризується відношенням до політичного лідера як до вищої надординарної істоти, - це:*

- а) харизматичне панування;
- б) різновид раціонального панування;
- в) легальне панування;
- г) традиційне панування.

19. Який з методологічних підходів розглядає владу як особливий тип поведінки?

- а) теологічний;
- б) біхевіористський;
- в) інструменталістський;

20. Що відноситься до засобів легітимізації влади?

- а) заборона політичних партій;
- б) зростання ступеня примусу;
- в) проведення вільних демократичних виборів;
- г) протистояння між законодавчою і виконавчою гілками влади.

21. Який ресурс влади найбільшою мірою залежить від засобів масової інформації?

- а) інтерес;
- б) розподіл матеріальних благ;
- в) примус;
- г) переконання.

22. Який вчений розрізняв еліту «левів» та еліту «лисиць»?

- а) Н. Макіавеллі;
- б) Р. Міхельс;
- в) Х. Ортега-і-Гассет

23. Президент України обирається громадянами України шляхом таємного голосування строком на:

- а) 4 роки;
- б) 5 років;
- в) більше ніж на 2 строки підряд.

24. Президентом України може бути обраний громадянин України, який досяг:

- а) 18 років;
- б) 23 роки;
- в) 30 років;
- г) 35 років.

25. Президент України очолює:

- а) Раду національної безпеки і оборони України;
- б) є одночасно і прем'єр – міністром;
- в) контролює міністерство освіти і науки України.

26. Народним депутатом України може бути обрано громадянина України, який на день виборів досяг:

- а) 18 років;
- б) 21 року;
- в) 30 років;
- Г) 35 років.

27. Чергові вибори до ВР України відбуваються в останню неділю:

- а) вересня;
- б) жовтня;
- в) березня;
- Г) правильної відповіді немає.

28. На основі чого приймаються закони України?

- а) Конституції України;
- б) Конституції України або чинних міжнародних договорів;
- в) Конституції України та Акту про проголошення незалежності України;
- г) Конституції та/або результатів всеукраїнських референдумів.

29. Хто від імені Українського народу здійснює права власника на землю, її надра?

- а) органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- б) органи державної влади;
- в) територіальні громади;

г) обласні, районні, міські, селищні та сільські ради.

30. У чому полягає адміністративна дієдатність?

а) це фактична можливість бути суб'єктом адміністративного права, мати права й обов'язки адміністративно-правового характеру;

б) це спроможність своїми діями набувати та здійснювати права й виконувати обов'язки адміністративно-правового характеру;

в) це спроможність нести адміністративну відповідальність за свої дії;

г) це спроможність бути суб'єктом адміністративних правовідносин.

31. З якого моменту за загальним правилом виникає повна адміністративна дієдатність у фізичних осіб?

а) з народження;

б) з досягнення 14 років;

в) з досягнення 16 років;

г) з досягнення 18 років;

32. Як називається документ, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства та підтверджує право на постійне проживання в Україні?

а) посвідка на постійне проживання;

б) паспортний документ іноземця;

в) посвідка на тимчасове проживання;

г) імміграційна картка.

33. У чому проявляються взаємовідносини держави та релігійних організацій?

а) релігійні організації в деяких випадках можуть здійснювати функції держави;

б) держава здійснює контроль за додержанням законодавства про релігійні організації;

в) держава може фінансувати діяльність релігійних організацій;

г) держава має право втручатися в законну діяльність релігійних організацій.

34. Якою має бути кількість засновників громадського об'єднання?

а) не менше двох осіб;

б) не менше п'яти осіб;

в) не менше десяти осіб;

г) законодавством не встановлено обмежень щодо кількості засновників громадського об'єднання.

35. Якою кількістю громадян України створюється політична партія?

а) не менш як 100 осіб;

б) не менш як 200 осіб;

в) не менш як 500 осіб;

г) не менш як 1000 осіб;

36. До повноважень якого суб'єкта входить утворення центральних органів виконавчої влади?

а) Кабінету Міністрів України;

б) Президента України;

в) Верховної Ради України;

г) Прем'єр-міністра України.

37. Хто призначає Прем'єр-міністра України?

а) Верховна Рада України за поданням Президента України;

б) Президент України за поданням Верховної Ради України;

в) Президент України за згодою Верховної Ради України;

г) Верховна Рада України за згодою Президента України.

38. Як співвідносяться норми адміністративного та конституційного права:

а) вони є рівноправними;

б) норми конституційного права мають майновий характер;

в) норми конституційного права є основоположними;

г) норми конституційного права є допоміжними.

39. Що складає зміст адміністративних правовідносин?

- а) виключно суб'єктивні юридичні права;
 б) виключно суб'єктивні юридичні обов'язки;
 в) суб'єктивні юридичні права та обов'язки;
 г) адміністративна правоздатність, дієздатність та деліктоздатність.
40. З якого моменту за загальним правилом виникає повна адміністративна дієздатність у фізичних осіб?
- а) з народження;
 б) з досягнення 14 років;
 в) з досягнення 16 років;
 г) з досягнення 18 років;
41. Хто може бути членом політичної партії?
- а) лише громадянин України;
 б) лише громадянин України – українець за національністю;
 в) громадянин України, іноземець, особа без громадянства;
 г) лише громадянин України, який постійно проживає на території України.
42. Якою має бути кількість засновників громадського об'єднання?
- а) не менше двох осіб;
 б) не менше п'яти осіб;
 в) не менше десяти осіб;
 г) законодавством не встановлено обмежень щодо кількості засновників громадського об'єднання.
43. Які органи відносяться до місцевих органів виконавчої влади загальної компетенції?
- а) місцеві державні адміністрації;
 б) виконавчі комітети місцевих рад;
 в) територіальні органи міністерств;
 г) адміністрації державних підприємств.
44. Як називаються джерела адміністративного права, що дістали вираження у формі будь-якого офіційного документу, який прийнятий, виданий суб'єктом владних повноважень або укладений за його участі?
- а) формалізовані;
 б) неформалізовані;
 в) офіційні;
 г) нормативні.
45. Законом встановлено черги спадкування майна. Вкажіть, хто входить до 3 черги.
- а) батьки;
 б) рідні дядько та тітка;
 в) баба та дід;
 г) рідні брати та сестри.
46. До особистих немайнових прав та обов'язків подружжя відносять:
- а) право дружини та чоловіка на зміну прізвища;
 б) премії, нагороди дружини;
 в) кошти одного із подружжя;
 г) авто чоловіка набуте до шлюбу.
47. Шлюбом за Сімейним кодексом України є:
- а) посвідчений релігійним органом факт вінчання жінки і чоловіка
 б) проживання двох осіб однієї статі разом;
 в) союз жінки та чоловіка, зареєстрований в державному
 г) органі реєстрації актів цивільного стану;
 д) сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований в державному органі реєстрації актів громадського стану.
48. Недійсним є шлюб:
- а) між особами різної національності;
 б) між особами різної раси;

- в) між особами різних громадянств;
- г) між особами, які є родичами по прямій лінії споріднення;
- д) між особами різного віросповідання.

49. Шлюб визнається неукладеним у випадку:

- недосягнення сторонами шлюбного віку;
- недосягнення сторонами згоди з питання розподілу майна;
- реєстрації за відсутності нареченого чи нареченої;
- реєстрації в неналежному місці.

50. Для чоловіків і жінок в Україні встановлено шлюбний вік:

- а) 18 років;
- б) 17 років;
- в) 16 років;
- г) 19 років.

51. Форма шлюбного договору:

- а) усна;
- б) письмова
- в) письмова з нотаріальним посвідченням;
- г) письмова з державною реєстрацією;
- д) на вибір сторін.

52. Заява про реєстрацію шлюбу втрачає силу (якщо реєстрація у встановлений день не відбулася) після спливу:

- а) одного місяця;
- б) двох місяців;
- в) трьох місяців
- г) чотирьох місяців;

53. До якого віку батьки повинні утримувати дитину (за загальним правилом)?

- а) до 14 років;
- б) до 16 років;
- в) до 18 років
- г) до 21 року.

2.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бандурка О.М., Швець Д.В., Бурдін М.Ю. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. Харків: Майдан, 2020. 618с.
2. Громенко С. Чому Україна виграє. К.: вид.:Vivat, 2023. 432с.
- 3.Петков С.В. Правознавство.Навчальний посібник. Вид.: КНТ, 2022. 382с.
4. Політологія: навчальний посібник /Л.В. Скрипникова К.: вид. ЦУЛ, 2023. 269с.
5. Політологія: підручник / Шляхтун П. П. К.: вид. ЦНЛ, 2021. 464с.
6. Правознавство. Посібник / В.Д. Мірошніченко, Д. Каменський. Вид.: ЦУЛ. 2023.
7. Правознавство. Навчальний посібник / Валеріан Молдован, Людмила Чулінда. Вид.: Центр учбової літератури. К.2023. 264с.
8. Правознавство. Посібник /В.Д. Мірошніченко, Д. Каменський. Вид.: Центр учбової літератури.К.2023. 264с.
9. Соціологія : навчальний посібник / О. О. Титаренко. Київ: ВД «Дакор»,

2020. 210 с.

10. Соціологія: теорії середнього рівня. Навч. посібник / За ред. Ю.Ф.Пачковського. К.: «Каравела», 2020. 356с.

11. Соціологія. Аналіз суспільства / П. Штомпка. Львів: Колір ПРО 2020. 800 с.

12. Соціологія. Основи загальної, спеціальних та галузевих теорій. Підручник. Затверджено МОН України. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. 2024. 544 с.

13. Скрутон Р. Консерватизм: запрошення до великої традиції. Вид.: Наш Формат. 2022. 176с.

14. Станчишин В. Для стосунків потрібні двоє. К.: Віхола, 2022 280с.

15. Талдикін О.В. Соціологія права. Структурно-логічні схеми і таблиці : навч. посіб. / О.В. Талдикін. Дніпро: ДДУВС, 2022. 144 с.

16. Тетарчук І.В. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Видавництво ЦУЛ. 2020. 160с.

17. Тополевський Р.Б., Федіна Н.В. Теорія держави і права: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268с.

18. Френсіс Фукуяма . Лібералізм і його протиріччя. Вид.: Наш Формат. 2023. 152с.

Інформаційні ресурси:

19. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

20. Конституція України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Z960254K>

21. Сімейний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

22. Цивільний кодекс України. . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

23. Ларсон Е. Велич і ницість. Історія про Черчилля, його родину та спротив під час Лондонського бліцу Джерело: <https://nashformat.ua/products/velych-i-nytsist.-istoriya-pro-cherchyllya-jogo-rodynu-ta-sprotyv-pid-chas-londonskogo-blitsu-709546>

24. Svitlana, YERMAKOVA, Oksana, IVANOVA, Olena, HORYTSKA, Valerii, POLISHCHUK, Tetiana, POLUKHTOVYCH, Tetiana, VIVCHARENKO Influence of the Neuro-Educational Environment on One's Socialization under Total Digitalization. Vol.14 No.4 (2023), 593-611. Published 2023-12-19. <https://doi.org/10.18662/brain/14.4/522> («Вплив нейроосвітнього середовища на соціалізацію особистості в умовах тотальної диджиталізації»)

25. Shkurko, V., Polukhtovych, T., Semeniako, Y., Shanaieva-Tsymbal, L., Koltok L. (2023). Using Artificial Intelligence in Education. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 14(3), 516-529

<https://doi.org/10.18662/brain/14.3/488> («Використання штучного інтелекту в освіті»).

26. Iryna TAMOZHNSKA, Olha RUD, Serhii MEDYNSKI, Tetiana POLUKHTOVYCH, Nataliia KUZEMKO, Nataliia RUDENKO-KRAIEVSKA (2024). The Educational Paradigm as a Conceptual Model of Developing Competencies During Learning. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 16(2), 152-164. <https://doi.org/10.18662/rrem/16.2/851> («Освітня парадигма як концептуальна модель розвитку компетентностей у процесі навчання»).

27. Культура та політика: багатозначність взаємозв'язків. <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/culture-politics/>

28. Ризики воєнного часу: вплив на науку, технології, інновації та перспективи сталого розвитку в Україні: колективна монографія [Електронний ресурс] / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша, Л.А. Мусіна та ін. Київ: УкрІНТЕІ, 2024. 174 с. DOI: <http://doi.org/10.35668/978-966-479-150-9>

3. ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціально-правові студії» визначається як сума середньозважених величин, залежно від вагового коефіцієнту, кожної складової залікового кредиту.

Для заліку

Заліковий модуль 1 (поточний контроль)	Заліковий модуль 2 (модульний контроль)	Заліковий модуль 3 (модульний контроль)	Заліковий модуль 4 КПЗ	Підсумковий контроль (залік)	Разом (підсумкова семестрова оцінка)
100 балів (максим. кількість балів)	100 балів (Поточний контроль модульний контроль)	100 балів (комплексн практичне індивід. завдання)	100 балів		100 балів
Ваговий коефіцієнт					
50%	15%	15%	20%		100%

Для екзамену

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Заліковий модуль 5	Підсумкова оцінка

(мод. контр. роб. №1)	(мод. контр. роб. №2)	(підсумкова оцінка за л.р., пр.р.)	(підсумкова оцінка за ІЗ)	Екзамен	
20%	20%	20%	20%	20%	100%

Критерії оцінки тестових завдань:

90–100 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив більше, ніж 90% із запропонованого набору тестових завдань;

85–89 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив 85–89% із запропонованого набору тестових завдань;

75–84 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив 75–84% із запропонованого набору тестових завдань;

65–74 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив 65–74% із запропонованого набору тестових завдань;

60–64 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив 60–64% із запропонованого набору тестових завдань;

35–59 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив 35–59% із запропонованого набору тестових завдань;

0–34 балів отримує здобувач освіти, який правильно вирішив менше, ніж 34% із запропонованого набору тестових завдань.

Критерії оцінювання знань

90–100 балів отримує здобувач вищої освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, виявляє і демонструє особисті творчі здібності, вміє самостійно здобувати нові знання, демонструє ґрунтовні знання, вміння та практичні навички; без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, використовує методи наукового обґрунтування власних рішень, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;

85–89 балів отримує здобувач вищої освіти, який вільно володіє програмним обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною, обґрунтовує та аргументує свою думку;

75–84 балів отримує здобувач вищої освіти, який вміє: зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому, самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві; добирати окремі аргументи для підтвердження своїх думок;

65–74 балів отримує здобувач вищої освіти, який відтворює значну частину теоретичного матеріалу, демонструє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача; поверхнево відтворює і аналізує навчальний матеріал, виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

60–64 балів отримує здобувач вищої освіти, який володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну його частину відтворює на репродуктивному рівні або володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

35–59 балів отримує здобувач вищої освіти, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

0–34 балів отримує здобувач вищої освіти, який володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЛНТУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	Задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
0–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Викладання дисципліни передбачає використання трьох видів оцінювання: поточне, модульне, підсумкове.

Поточне (в межах 100 за накопичувальним принципом у кожному змістовому модулі) – форма контролю, котра проводиться регулярно і дає можливість перевірити підготовку студентів до кожного заняття та засвоєння ними пройденого матеріалу під час практичних занять.

Форми та критерії оцінювання в межах поточного контролю (від 60 до 100 балів):

- виступ на практичному занятті (від 60 до 100 балів);
- доповнення, участь у дискусії з наведенням аргументів (від 60 до 100 балів);
- підготовка презентації з виступом (від 60 до 100 балів);
- написання есе (під есе розуміють твір незначного обсягу, вільної композиції з окремої теми. Есе повинні слугувати вирішенню (усвідомленню) актуальних і складних питань з навчальної дисципліни;
- підготовка наукової публікації (90 балів);
- виступ на конференції (90 балів);
- проходження навчального курсу на одній із онлайн-платформ (90 балів);
- неформальне навчання (зарахований заліковий модуль або теми практичних занять на підставі отриманого сертифіката) (від 90 до 100 балів);
- залік (екзамен)

Модульний контроль (в межах 100 балів) здійснюється на основі результатів модульної контрольної роботи за кожний змістовий модуль. Модульний контроль здійснюється у формі письмових тестів (на платформах Moodle, Classroom).

Підсумковий контроль здійснюється у формі тестових екзаменаційних питань. Оцінюється екзамен в межах 100 балів.

Студенти заочної форми навчання отримують бали за поточний контроль на заняттях і за виконані завдання (усні та письмові)

С 24 Соціально-правові студії: методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету комп'ютерних та інформаційних технологій денної і заочної форм навчання / уклад. Т. Полухтович. Луцьк : відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2026. 24с.

Комп'ютерний набір
та верстка

Тетяна ПОЛУХТОВИЧ

Редактор

Тетяна ПОЛУХТОВИЧ

Підписано до друку_Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. ___ Обл.-вид. арк. ___ Тираж __ прим. Зам. ___.